

2009 gav Murbruk förlag ut *Droppar i folkhavet*, en av Maria Sandels sista romaner. Om den skrev Biblioteksbladet 1927: "För omdömesgilla läsare (obs uttrycket!) en rapp och sanningskär skildring med levande vilja och nerv. Knappast någon folkbok (dvs en lite romantiserad folklivsskildring), och absolut ej lämplig för ungdom." Det var det brutala i skildringarna av smuts, ohyra, supandet, slagsmålen, prostitutionen och förnedringen, som BBL ville bespara de ungdomliga läsarna. Men bokens hjälte, "den sega och energiska arbeterskan Gerda" uppskattades av recensenten. Idag skulle boken kunna vara självskriven som läsning på gymnasiet.

På Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek finns även andra romaner och novellsamlingar av Maria Sandel: *Mannen som reste sig*, *Vid svältgränsen*, *Hexdansen* och *Virveln*.

Böckerna går att beställa, t.ex. via Libris. Den 11 december 2011 bildades också det litterära Maria Sandel Sällskapet i Stockholm. Talare vid första mötet i ABF-huset var socialdemokraten Anne-Marie Lindgren och författaren Lena Kallenberg, en av initiativtagarna.

Mats Myrstener

Främsta källor: Jimmy Vulovic: *Ensamhet och gemenskap i förvandling : vägar genom Eyvind Johnsons och Rudolf Värnlunds mellankrigsromaner* (2009), Alexandra Borg: *En vildmark av sten : Stockholm i litteraturen 1897-1916* (2011), Örjan Lindberger: *Norrbottningen som blev europé* (1986), Birgit Munkhammar: *Hemligskrivaren* (2000), *De skrev för livet : Moa och de svenska kvinnliga arbetarförfattarna* (2009), *Vardagslit och drömmars språk* (1981), *Förklädd : reportage* (1995).

